

Tájékozódj munkaügyben

Készítette: Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége

Lektorálta: Hargita Megyei Munkaerő-Elhelyező Ügynökség

Tartalomjegyzék

1. Végzős diákok.....	3
2. Vállalkozók.....	5
2.1. Frissen végzettek alkalmazása.....	5
2.2. Hátrányos helyzetű munkavállalót alkalmazók.....	6
2.3. Nyári diákmunka.....	6
3. „Idegenben” dolgozom.....	7
3.1. Ingázók.....	7
3.2. Elköltözők.....	8
3.3. Elköltözők II.....	8
4. Egyéb támogatások.....	9
4.1. Munkavállalási bónusz.....	9
4.2. Idősebb munkanélküliek.....	9
4.3. Speciális esetek alkalmazása.....	9

Az iskola elvégzése után általában két lehetőség közül választhatnak a fiatalok: vagy továbbtanulnak, vagy munkát vállalnak. Jelen kalauz a második opciót választóknak nyújt segítséget azért, hogy ismerteti azokat a jogokat, kötelezettségeket és lehetőségeket, amelyekkel egy munkavállaló vagy egy munkaadó rendelkezhet. Lássuk, melyek is ezek:

1. Végzős diákok

Az a diák, aki az iskola befejezése után nem szeretne továbbtanulni, munkát vállal. Ha ez nem sikerül, ajánlott munkanélkülinek bejelentkezni. Aki munkanélküli státuszt szeretne kapni, jelentkeznie kell a MMEÜ¹-nél az iskola elvégzését követő 60 napon belül.

Jelentkezéskor szükséges dokumentumok:

- orvosi igazolás arról, hogy munkaképes vagy
- személyi igazolvány: eredeti és másolat
- születési bizonyítvány: eredeti és másolat
- egy igazolás arról, hogy befejezted az iskolát: eredeti és másolat
- irattartó (dosszié)

A 60 nap letelte után:

- orvosi igazolás, hogy munkaképes vagy
- személyi igazolvány: eredeti és másolat
- diploma: eredeti és másolat (ha kiadták)

Mit is jelent ez?

Bemész a legközelebbi MMEÜ irodába (a honlapjukon² meg lehet nézni, hol találsz meg) a szükséges papírokkal, és jelentkezel.

A végzést követő 60 nap azt jelenti, hogy miután befejeződött a tanítás az iskolában, és már csak az érettségire készülsz, onnantól számítva 60 naptári napon belül kell jelentkezni (szombat-vasárnap is beleszámít).

1 MMÜE – Megyei Munkaerő-Elhelyező Ügynökség (A.J.O.F. M.)

2 Honlap: <http://locuridemuncaharghita.ro/>

Mi történik ezután?

Jelentkezéskor "munkahelykereső" státuszt kapsz, tehát nem leszel egyből regisztrált munkanélküli. Miután letelik a 60 nap az iskola elvégzése után, újra kell jelentkezni a MMEÜ-nél, leadni egy saját felelősségre tett nyilatkozatot arról, hogy nem sikerült bejutni egyetemre, és ezzel bekerülsz a regisztrált munkanélküliek adatbázisába. Természetesen, amennyiben időközben találsz munkát, mindez tárgytalanná válik.

Mit jelent regisztrált munkanélkülinek lenni?

Ez lényegében azt jelenti, hogy regisztráció után 6 hónapon át 250 lej támogatásban részesülsz. Ha ezalatt a 6 hónap alatt esetleg munkát találsz, 12 hónap ledolgozott idő után így is megkapod azt az összeget, amit kaptál volna, ha munkanélküli maradsz (vagyis a $6 \times 250 = 1500$ lejből a hátralévő időre szóló összeget), és jogosult vagy egy alkalmazottáválási bónuszra is (primă de angajare), amelynek értéke 500 lej.

Jogaid regisztrált munkanélküliként:

- havi 250 lej, a törvények alapján
- tanácsadás
- segítség munkahelykeresésben
- szakmai képzés
- szakmai képességek felmérése
- bizonyos bérkiegészítésben való részesülés
- információ vállalkozás indításához
- munkaerő-mobilitást elősegítő segély

Kötelezettségeid regisztrált munkanélküliként:

- havonta jelentkezni, vagy amikor kéri, a MMEÜ-nél
- bármilyen változást, amely befolyásolja a munkanélküli segély folyósítását, 3 napon belül jelenteni
- szakmai képzéseken és az álláskeresést elősegítő programokon részt venni
- aktívan munkát kell keresni
- bejelenteni a betegszabadságot (vagyis azt, hogy az adott időben nem vagy elérhető)

Alkalmazottáválási bónusz (Primă de angajare):

- 500 lejt kapsz, amennyiben beviszed a munkaszerződésed a MMEÜ-hez
- legalább 12 hónapos munkaszerződést szükséges aláírnod
- nem mondatsz fel ez idő alatt (közös megegyezéssel sem)
- ha nem telt még le a 6 hónap regisztrált munkanélküliként, megkapod a hátralévő összeget is

! Regisztrált munkanélküliként, ha külföldre utazol – mindegy, miért és mennyi időre – be kell jelentsd a MMEÜ-nél. Arra az időszakra, amíg nem tartózkodsz az országban, nem részesülsz anyagi támogatásban.

2. Vállalkozók

A munkanélküliekre vonatkozó intézkedések egy része a munkaadóknak is előnyös. Egy vállalkozó alkalmazhat frissen végzetteket is, bár a tapasztalat hiánya miatt sokan ezt nem teszik meg, pedig a fiatal munkaerőnek – adott esetben naprakészebb, modernebb tudásuk megléte mellett – pénzügyi előnyei is vannak.

2.1. Frissen végzettek alkalmazása

Hogyan működik?

Amennyiben egy cég frissen végzett diákat alkalmaz, havi 900 lej támogatásban részesül egy éven át, illetve abban az esetben, ha a diák egy speciális iskola tanulója volt, a támogatást 18 hónapig kapja az alkalmazó. Az iskola befejezését követő első évben kell alkalmazni a fiatalt, és az alkalmazott legalább 18 hónapig ott kell dolgozzon a vállalatnál.

Végzöst alkalmaznék, mik a feltételek?
- max. 1 éve végzett
- 18 hónapig ott kell dolgozzon
- nem bontható fel a munkaszerződés, közös megegyezés alapján sem

Mi kell a visszaigényléshez?

- igazolni, hogy ott dolgozott
- munkaidőt igazolni (pontaj)
- igazolni a befizetett összegeket

Egyéb?

Egy diák által 18 ledolgozott hónap után a munkaadó még három évig minden évben visszaigényelheti a társadalombiztosítási hozzájárulásokat (contribuții sociale).

Mit jelent ez pontosabban? Azt, hogy másfél év lejárta után, 3 évig minden évben visszakérheti a munkaadó a munkás után fizetett nyugdíj-, betegbiztosítási és egyéb szociális hozzájárulásokat.

Hátrányos helyzetű munkavállalót alkalmazok

Minden vállalkozónak jogában áll hátrányos helyzetű, 16-26 év közötti személyt alkalmazni és élni a törvény által nyújtott lehetőségekkel. Egy hátrányos helyzetű személy alkalmazása esetén a vállalkozó havi 1000 lej támogatásban részesül 12-36 hónap közötti időszakra, amennyiben 16-26 év közötti személyt alkalmaz.

Ki számít hátrányos helyzetűnek?

- aki a gyermekvédelmi rendszerből kerül ki (árvaházból)
- börtönviselt
- valamilyen fogyatékkal él
- egyedül neveli gyermekét

Kicsit érthetőbben?

Amennyiben a vállalkozó hátrányos helyzetű személyt alkalmaz, 12-től 36 hónapig terjedő periódusban havi 1000 lejes támogatásban részesül. Az alkalmazott 16 és 26 év közötti kell legyen. Az, hogy a munkaadó mennyi ideig kap pénzt, attól függ, hogy hány éves az alkalmazott. Abban az esetben is jár 12 hónapig a támogatás, ha az alkalmazott az alkalmazás után egy hónapon belül betölti a 26.-dik életévét.

2.3. Nyári diákmunka

Nagyon sok diák szeretne dolgozni nyaranta, hogy egy kis pénzt gyűjtsön, de sok esetben elmarad a hivatalosság/legalitás a munkavállalás során. Pedig a munkaadó havi 250 lej támogatást kaphat, ha alkalmaz egy diákot. Fontos, hogy ez csak a vakáció idejére történő alkalmazásra vonatkozik.

Feltételek:

- max. 60 munkanapot támogat az állam egy évben, csak vakáció idején
- kell egy igazolás az iskolától, arról, hogy mikor van a vakáció

3. „Idegenben” dolgozom

Nagyon sok ember nem ott dolgozik, ahol a lakhelye van. Ingázik, elköltözik máshova, esetleg családjával együtt költözik el az új munka miatt. Ezekben az esetekben a regisztrált munkanélküliek számára három fajta támogatás létezik:

3.1. Ingázók

A törvény mellékleteként, amely jóváhagyja ezt a támogatást, egy településlista szerepel. Ha ezen a listán szerepel az a település, ahol a lakhelyed van, vagy ahol a cég székhelye van, és amennyiben legalább 15 km van a két település között, igényelheted a támogatást.

Konkrétan ez mit jelent?

Például egy csíkszentmártoni, aki Csíkszeredában dolgozik, igényelhet támogatást az ingázásra. Egy kilométerre 50 banit adnak, ami annyit jelent, hogy egy munkanap után a csíkszentmártoni személy 17 lej támogatást kap (kb. 17 km x 2 út (oda-vissza) x 0,5 lej). A támogatás értéke legfeljebb napi 55 lej lehet, tehát a lakhelyed és munkahelyed közti távolság oda-vissza nem haladhatja meg a 110 km.-t.

Mi szükséges a támogatáshoz?

- legalább 12 hónapos, teljes munkaidős munkaszerződést kell kapjon az alkalmazott
- igazolás a vállalkozás telephelyéről, illetve lakhelyről (bármilyen hivatalos dokumentum, ami igazolja ezt)
- havonta igazolás a ledolgozott munkanapok számáról

Hargita megyei településlista

az ingázási és
költözési támogatáshoz:

Csíkkozmás

Csíkszentmárton

Etéd

Homoródszentmárton

Kányád

Kászonaltíz

Korond

Máréfalva

Oklánd

Parajd

Siménfalva

Szentábrahám

Székelyandrásfalva

Székelyderzs

Újszékely

3.2. Elköltözők

Ha valaki elköltözik a munkahelye miatt egy több mint 50 km-re lévő településre, amely a megadott listán szerepel, támogatást igényelhet: 12 500 lejt, ha egyedül költözik, illetve 15 500 lejt, ha családotól. Költözés után 30 napon belül igényelned kell a támogatást a MMEÜ-nél, amelyet két részletben fognak folyósítani: az elsőt a periódus kezdetekor, a másodikat rá egy évre. Ebben az esetben mindegy, hogy lakást vásárolsz, vagy albérletbe költözöl.

Milyen dokumentumok szükségesek a támogatáshoz?

- hivatalosan lakcímet kell váltani vagy ideiglenes lakcím (flotant) kell legyen
- legalább 12 hónapos, teljes munkaidős munkaszerződés
- valamelyik említett település szerepeljen a listán

Fontos, hogy először munkát kell

vállalni, és csak azután költözni, ellenkező esetben a támogatás nem érvényes.

3.3. Elköltözők II

Támogatást lehet igényelni tehát, ha a munkahelyed végett a lakhelyedtől több mint 50 km-re költözöl. Ez a havi támogatás abban az esetben érvényes, ha albérletbe költözöl. A támogatás fedezi a lakbér és a rezszi (számlák) 75%-át. Igazolni kell a költözés tényét, illetve szükséges a bérleti szerződés és a költségek/számlák felmutatása is. Fontos, hogy a számlák a saját nevedre legyenek kiállítva.

4. Egyéb támogatások

4.1. Munkavállalási bónusz

Még egy érv, hogy jelentkez be munkanélkülinek, ha nincs munkád! Amennyiben munkát vállalsz regisztrált munkanélküliként, és legalább 3 hónapos munkaszerződést írsz alá, 500 lejes munkavállalási bónuszt (prima de activare) igényelhetsz. Ha az elmúlt 12 hónapban ugyanannál a cégnél dolgoztál, akkor a támogatás nem érvényes.

4.2. Idősebb munkanélküliek

Azok a regisztrált munkanélküliek, akiknek folyósítják a havi segélyt, de közben munkába állnak, a továbbiakban megkapják a munkanélküli segély 30%-át a hátramaradt hónapokra. A munkanélküli segély folyósítási ideje 6-12 hónap, a ledolgozott munkaidő függvényében.

4.3. Speciális esetek alkalmazása

900 lejes támogatást igényelhetnek a munkaadók, ha olyan személyt alkalmaznak, akik:

- munkanélküliek, és a 45.-ik életévüket már betöltötték
- munkanélküli szülők, akik egyedül tartják el a családjukat, és nincs élettársuk
- hosszútávú munkanélküliek
- olyan munkanélküliek, akiknek kevesebb mint 5 év van a nyugdíjazásig
- azok a munkaadók, akik fogyatékkal élő személyt alkalmaznak annak ellenére, hogy erre nem kötelesek, vagy kötelesek ugyan, de a törvény által előírt létszám szerinti kötelezettségük betartásán felül alkalmaznak fogyatékkal élő személyt
- NEET³ fiatalok: azok a fiatalok, akik 16-24 év közöttiek, nincs munkahelyük, nem folytatnak tanulmányokat, és szakmai képzéseken sem vesznek részt.

Hosszútávú munkanélküli:
az a személy, aki több mint 25 éves, és legalább 12 hónapja regisztrálva van munkanélküliként, vagy 16-25 év közötti, és legalább 6 hónapja regisztrált munkanélküli

3 NEET – No employment, education or training

Bízunk benne, hogy az itt található információk hasznosak voltak, és választ kaptatok az alkalmazással kapcsolatos kérdéseitekre. Ha további kérdések merülnek fel, forduljatok bizalommal Hargita Megye Fejlesztési Ügynökségéhez vagy a Megyei Munkaerő-Elhelyező Ügynökséghez (A.J.O.F.M.).

Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége

Székhely: Csíkszereda, Szabadság tér
5. szám (Hargita Megye Tanácsa)
Telefon: 0266-207 784
Email: office@investinharghita.ro

A.J.O.F.M

Székhely: Csíkszereda, Testvériség sugárút
2. szám
Telefon: 0266 313 423
E-mail: ajofm@hr.anofm.ro